

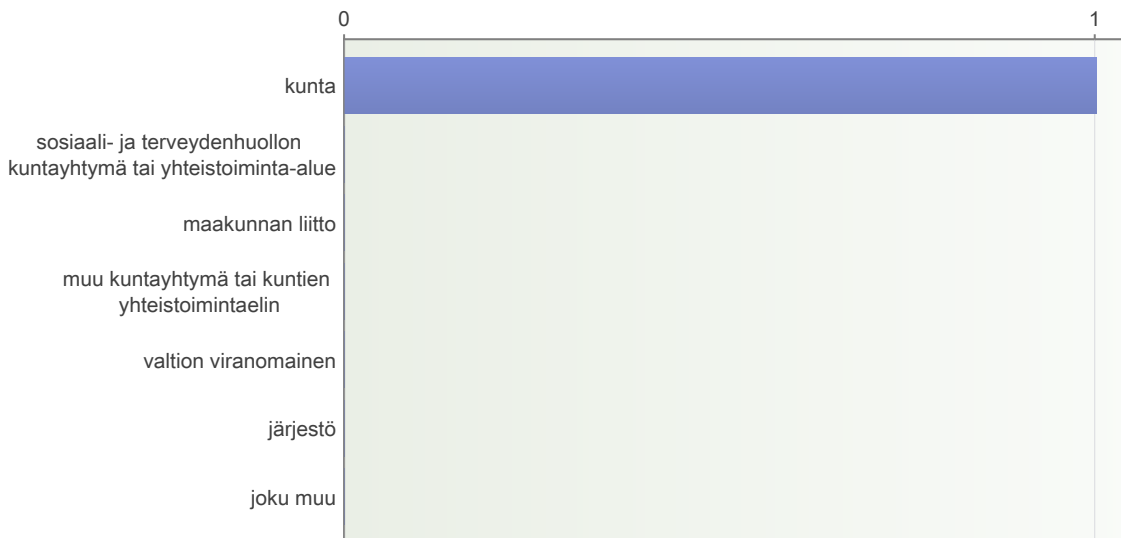
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Imatran kaupunki	Marita Toikka	marita.toikka@imatra.fi	31.10.2016	Imatran kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää laadullista määrittelyä sekä vapaampaa rakenteiden toteuttamista maakunnalle tehokkaalla ja luontevalla tavalla. Etelä-Karjalassa on toimittu yhtenäisin perustein yhden hallinnon alla (EKSOTE), mutta tässä uudistuksessa rakenne hajautuu. Asiakasprosesseja ei tule vaarantaa uudistuksen myötä ja palvelutarjontaa tulee ensisijaisesti suunnitella jatkossa palvelutarpeen mukaisesti.
- Valinnanvapausmalli tulee toteuttaa niin, ettei se johda väestön hyvinvointi- ja terveyserojen lisääntymiseen.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- - Maakunnalliset tehokkaat tuotantotavat pitää hyödyntää uudistuksessa. Etelä-Karjalassa sekä sosiaali- ja terveyspalvelut, että tukipalvelut on koottu yhteen jo nyt maakunnan tasolla.
- Valtakunnallisesti yhdenmukainen johtamisrakenne ei ole itsetarkoitus, vaan kustannusnäkökulmasta on järkevää huomioida aiemmat muutokset ja hyödyntää niiden edut, jotta kansalaiset eivät joudu maksamaan uudistusta moneen kertaan.
- Muutos tulee aiheuttamaan kustannuksia, joten tehostuminen vie aikaa. Muutoksen toteuttamistavalla voidaan vaikuttaa kustannuksiin pienentävästi siten, että hyödynnetään olemassa olevaa kehitystä ja rakennetaan tulevaisuutta siitä eteenpäin.
- Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä puuttuvat uudistuksesta. Kokonaisuudessa laskennallisesti uusien kuntien vuosikate ei muuta mutta useiden kuntien talous tulee kärsimään suhteessa heikentyvään taseeseen. Uudistuksen rakennejärjestelyt aiheuttavat kunnille kustannuspaineita siirtymävaiheessa ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.
- Lisäksi esitys voi antaa riittävät edellytykset saavuttaa kustannusten kasvun hillintä valtiontaloudesta, mutta ei koko julkisesta taloudesta. Lakiesityksestä puuttuu koko julkisen talouden vaikutusten arviointi. Riskinä on myös koko julkisen sektorin hallintokustannusten yhteismäärän kasvu.
- Esitys ei myöskään huomioi niitä maakuntia, kuten Etelä-Karjalaa, joka on jo toteuttanut merkittäviä maakuntauudistukseen sisältyviä uudistuksia kuntien rahoitusvastuulla. Etelä-Karjalan kunnat ovat tehneet jo rahoituspäätökset maakunnalle siirrettävien toimintojen osalta vuosiksi 2017 – 2018. Hallinnollisesti kevyin ratkaisu olisi siirtää nykyisin Etelä-Karjalassa kahdessa kuntayhtymässä ja yhdessä isäntäkuntamallissa olevat toiminnot yhteen kuntayhtymään 1.6.2017 lukien ja siirtää tämä kokonaisuus lakiesityksen 18 §:n mukaisella yleissaannolla maakuntahallinnolle 1.1.2019. Tällöin uudistuksessa voidaan siirtymäajalla keskittyä valtion aluehallinnon integroimiseen tulevaan kokonaisuuteen, koska muu muutostyö on jo Etelä-Karjalassa tehty.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- - Tulevaa maakuntahallintoa ohjaa demokraattinen kansalaisten valitsema maakuntavaltuusto, mikä on merkittävin itsehallinnon tunnusmerkki. Kansanvalta toteutuu siten teknisesti, mutta sisällöllisesti itsehallinnon ja kansanvallan vaikuttamismahdollisuudet ovat rajalliset tiukan talousohjauksen sekä yksityiskohtaisen tehtävien rajauksen vuoksi. Maakunnilla tulee olla verotusoikeus tulevaisuudessa.
- Maakunnille tulee jättää enemmän päätösvaltaa toteuttamiseen liittyvissä kysymyksissä eikä toiminnan yksityiskohtia tule ohjata tulevaisuudessa substanssilaeissakaan liian tarkalla tasolla.
- Esityksessä maakuntien päättäjät tulevat olemaan vahvassa valtion ohjauksessa. Suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto suhteessa vahvaan valtion ohjaukseen ei toteuta demokratiaa riittävällä tavalla. Valtionohjauksen tulisi keskittyä enemmän poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ehdotetun luonnoksen maakuntalaiksi on tarkoitus luoda edellytykset perustuslaissa turvatulle itsehallinnolle kuntaa suuremmilla hallintoalueilla (perustuslaki 121 § 4 mom). - Maakunnan toimialaa tulee laajentaa siten, että maakunta voi ottaa hoitaakseen tehtäviä, joita alueen kunnat tai osa niistä ei hoida, edellyttäen, että mukana olevat kunnat sitoutuvat rahoittamaan toiminnan eikä tehtävä kuulu valtion tai muiden toimijoiden vastuulle. - Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. - Maakuntaluonnoksen 6 § 2 momentin 3 kohdan säännös, jonka mukaan tehtäviä voidaan siirtää kunnilta maakunnille vain kaikkien kuntien niin sopiessa, on liian tiukka. Sopimismahdollisuus pitää olla myös yksittäisillä kunnilla ja kuntayhtymillä. - Maakuntalaki on yltäosalla selkeä kokonaisuus. Aasukkaiden edustajat määrittelevät strategian ja johtavat maakunnan asioiden järjestämistä. Verotusoikeus täydentäisi itsehallinnon ja se tulee olla tavoitteena. - Maakunnan sisäinen rakenne on kuitenkin liian moniportainen ja itsenäisen oikeushenkilön luominen sen sisälle (palvelulaitos) ei ole tarkoituksenmukaista johtamisen näkökulmasta. Maakunnan tulee saada itse päättää sille sopiva rakenne kaikilta osin ml. yhtiöittäminen. Etelä-Karjalassa moni palvelu on jo nyt koottu maakuntatasolle ja ne pitää saada yhdistää tarkoituksenmukaisella tavalla. - Valtakunnalliset palvelukeskukset hajottavat nykyiset Etelä-Karjalan maakuntatasoiset tukipalvelut. Valtakunnallisesti keskitettävää löytyy varmasti erityisesti ICT-palveluista, mutta palveluprosessien yhdenmukaistaminen valtakunnallisesti ei ole tarkoituksenmukaista varsinkaan tässä aikataulussa. Järjestelmien väliset liittymät ja yhteiset rajapinnat mahdollistavat kehityksen kokonaistaloudellisesti edullisemmin. - Kaikkia Suomen maakuntia tulee koskea samat maakuntahallinnon linjaukset, joiden sisälle maakunnille jää toimintavapautta. - Maakuntien tulee voida sopia tehtävistään kuntien kanssa muiltakin osin kuin mitä tehtäväkuvaukset sisältävät. Maakunnan kunnat haluavat toisen asteen ammatillisen koulutuksen siirtomahdollisuuden maakunnalle sekä mahdollisuuden koota ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun sekä rakennusvalvonnan laajempia kokonaisuuksia maakuntatasolle, jopa niin, että kaikki maakunnan kunnat eivät ole mukana.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

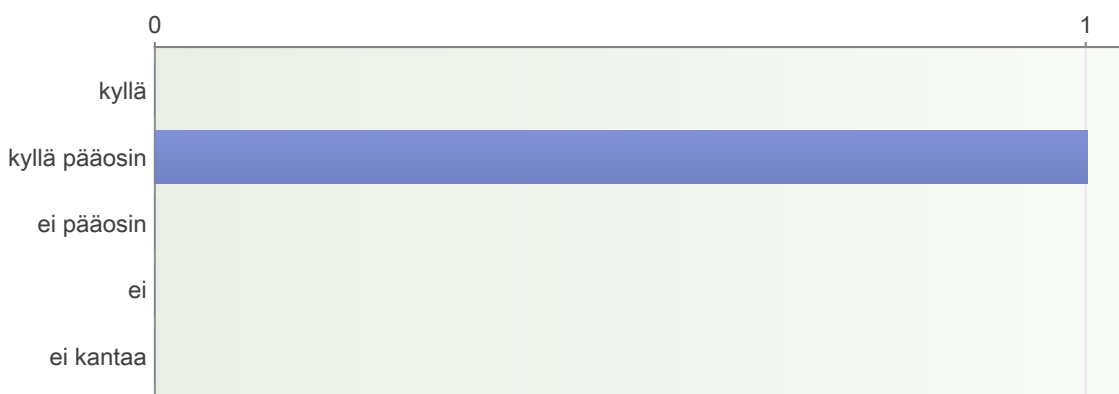
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla, joten tehtäväkokonaisuus sekä kuntien ja maakunnan suhde ovat vielä avoimia kysymyksiä. - Maakuntalakiluonnoksessa maakunnille on säädetty yhteensä 25 lakisäateistä tehtäväaluetta, joiden tarkempi sisältö määritellään erityislainsäädännössä. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon sekä maaseutuhallinnon ja lomituksen tehtävät siirtyvät kunnilta. Muilta osin kysymys on valtion aluehallinnon lakisäateisistä maakunnille siirtyvistä tehtävistä. Maakunnan toimiala on näiltä osin rajoitettu. - Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää huomiota siihen, että erityislainsäädännössä määritellään maakunnalle siirrettävät tehtävät siten, etten ne eivät ole päällekkäisiä tai rinnakkaisia kuntien tehtävien kanssa. Toimivaltarajojen tulee olla selkeitä. Eri asia on, että tehtävien järjestämisestä, tuotannosta ja yhteistyöstä voidaan sopia kuntien ja maakuntien kesken. - Maakuntien tehtävälisteraus on muodostunut eri laeista, mikä selittää toisiinsa nähden hyvin epäsuhtaisen tehtävälisterauksen. Lain tulee ohjata mitä tehdään ja maakuntien päättää siitä, miten nämä tehtävät toteutetaan. - Rakennusvalvonnan tehtävää tulee voida saada hoitaa maakuntatasolla, mikäli osa maakunnan kunnista niin toivoo, edellytys on liian tiukka, mikäli koko maakunnan on toimittava yhdellä tavalla. - Maakunnan tehtäviin tulee sisältyä ympäristö- ja liikennepalvelut kokonaisuuksina, koska ne ovat erittäin merkittäviä maakuntien kehittämisen kannalta. Palvelut ovat nyt toimiva kokonaisuus maankäytön suunnittelun kanssa, joten niitä ei tule järjestää maakuntaa kauemmalla tasolla kuntalaisista. * Maakuntien rooli ympäristöasioiden hoidossa on jäämässä vähäiseksi osan Y-tehtävistä siirtyessä ELY:stä tulevaan AVI:in ja osan jäädessä kuntiin. Y-kokonaisuuden hoitaminen maakuntatasolla varmistaa aluekehityksen tuen jo varhaisessa valmisteluvaiheessa (vrt. esim. liikenteen ja maankäytön suunnittelu). Valvonta, lupamenettelyt, luonnonsuojelutehtävät sekä yleisen edunvalvonnan tehtävät tulee olla maakuntahallinnon tehtävänä. * Ympäristöterveydenhuollon lisäksi tulisi olla mahdollisuus hoitaa ympäristönsuojelun tehtäviä maakunnallisesti, ja siitä olisi säädettävä kuten rakennusvalvonnasta on säädetty. * Liikenneasioiden kokoaminen maakuntatasolla on hyvä asia (mm. liikennejärjestelmäsuunnittelu, tienpito). Liikenneasioissa maakunnille voisi mainita vielä vesiliikenteen osalta kanavat ja syväväylät, joissa työnjako valtion kanssa vaatii selkiyttämistä. - Pelastustoimen järjestämisvastuun osalta Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen kannan mukaisesti myös Imatran kaupunki katsoo, että hallituksen esityksen sijaan pelastustoimen järjestämisvastuu osoitetaan 18 maakunnan tehtäväksi. Pelastustoimen osalta on kuitenkin tämän lisäksi luotava laajemmat yhteistyöalueet, joiden maakunnilla on lakisäateinen velvoite järjestää ja rahoittaa yhdessä erikseen määriteltävät pelastustoimen tehtävät. - Maakuntien tulee saada oikeus ottaa hoitaakseen myös muita kuin listassa määriteltyjä tehtäviä. Maakunnilla tulee olla vapaa sopimus oikeus alueen kuntien kanssa, mikäli yhdenmukaiset päätökset maakunnallisesti hoidettavista tehtävistä syntyvät. Etelä-Karjalassa halutaan siirtää maakunnan hallintaan jo nyt maakunnallisesti toimiva toisen asteen

ammattillinen koulutus. - Kasvupalveluissa tarvitaan työnjaon tarkentamista kuntien ja maakuntien kesken. Yrityspalveluiden kilpailuttaminen ei saa olla este maakunnan kasvupalveluiden ja kaupunkivetoisten yrityspalveluiden yhteistyölle myös tulevaisuudessa. Resurssien yhteiskäyttö ja tehokas työnjako ovat uudistuksen etu. - Maakunnilla on oltava todellinen päätösvalta maakuntien järjestämistä vastaavalla oleviin tehtäviin rahoitukseen ja sen ohjaukseen. Tämä koskee myös investointeja esim. valtakunnallisesti keskitettyjen ELY:jen palveluihin liittyen. Nykykokemusten perusteella maakuntien ja niiden alueilla olevien ELY:jen yhteinen näkemys ei ole aina riittänyt mm. investointien ohjaukseen tapauksissa, joissa ELY:jen asiantuntemusta ja investointivaltaa on keskitetty useiden maakuntien kesken.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

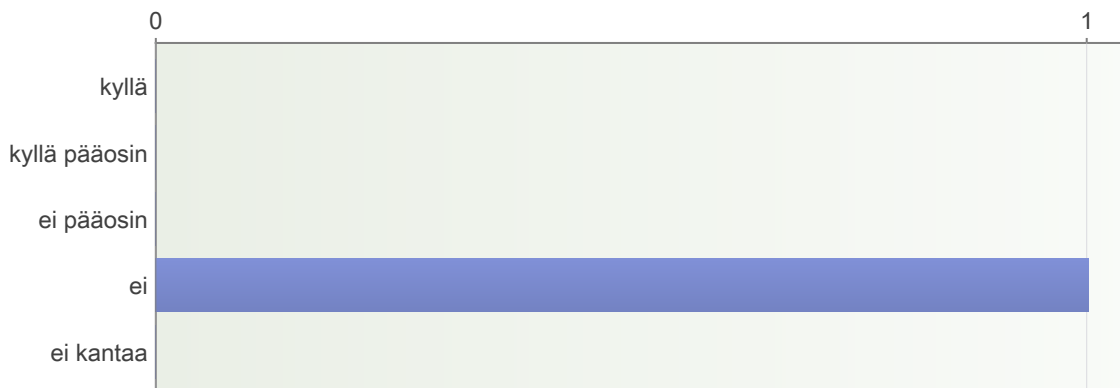

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Rakenteellisesti järjestäjällä on erittäin haastava tehtävä osallistaa kuntalaisia omaan strategisen tason päätöksentekoonsa sekä valvoa asukkaiden etua monituottajaisessa valinnanvapausmallissa. - Etelä-Karjalan kokemusten mukaan sähköisten palveluiden kehittäminen on erityisen tärkeää palveluiden käyttäjien näkökulmasta ja sitä tulee painottaa uudistuksen toteutuksessa erityisen voimakkaasti. Asukkaat haluavat osallistua demokraattisen päätöksenteon lisäksi tulevaisuudessa omien asioidensa hoitamiseen entistä vahvemmin myös palveluihin liittyen. (vrt. sähköinen palvelu Hyvis.fi sekä hyvinvointikeskukset, joissa myös kolmas sektori mukana palveluiden tuotannossa ja hyvinvoinnin tuessa. - Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralle osallistumiselle.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

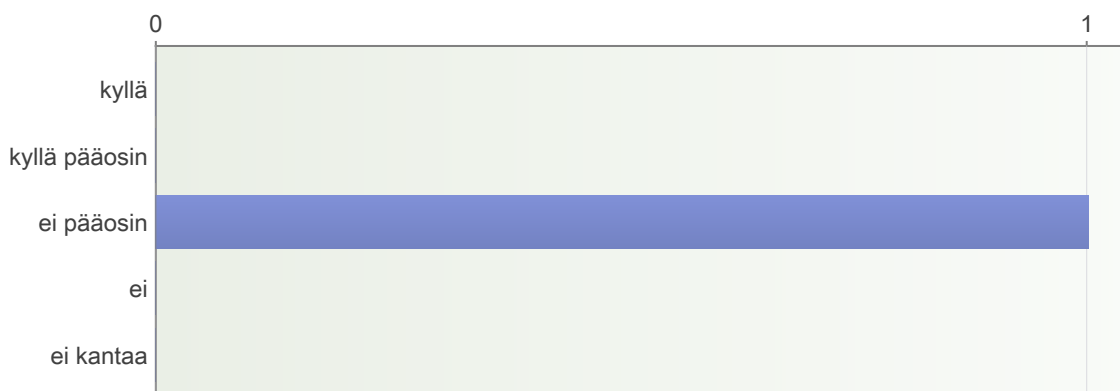

Avoimet vastaukset: ei

- Uudistus ei saa vaarantaa yhtenäisiä asiakasprosesseja eikä muutoksen kokonaisjohtamista, jotta toteutus onnistuu. Johtamisrakenteen tulee olla yksinkertainen ja esityksessä malli on liian pitkälle yhdenmukaistettu ja määritelty. - Järjestämisvastuun tulee olla jokaisella maakunnalla pääsääntöisesti sama, vaikka palvelujen tuotantovastuista olisikin sovittu maakuntien kesken. - Palvelulaitoksen rooli on selvästi syntynyt sote-keskustelun tuloksena, mutta muiden palveluiden suhde siihen (vrt. ELY tai TE-toimistot) ei ole selvä. - Järjestäjä- tuottaja- mallia voidaan hyödyntää maakunnissa sovitusti ilman näin eriyttäviä rakenteita. Malli edellyttää vahvaa resursointia myös järjestäjälle sekä toiminnan jakamista myös muiden kuin sote- palveluiden osalta. Etelä-Karjalan sote- palveluiden jakaminen esitettyihin eri toimijoihin vaatii nykyiseen tilanteeseen nähden hallinnollista resursointia. - Maakunnan palvelulaitos vastaa maakunnan palvelutuotannosta ja sen talouden, resurssien sekä asiantuntemuksen perusteella muodostuva valta on erittäin merkittävä verrattuna maakuntahallitukseen ja sen alaisiin viranhaltijoihin eli palveluiden järjestäjään. Tämä on kokemuspohjaisesti (vrt. kaupungit kuten Oulu, Hämeenlinna, Tampere) tilaaja- tuottaja –mallissa voinut muodostua ongelmalliseksi, sillä tilaajasta tulee helposti vain kevyt kokonaisuuden suunnittelija ja toiminnan johtaminen keskittyy palvelulaitokseen. Lisäksi palvelulaitoksen rooli suhteessa muihin palveluja toteuttaviin organisaatioihin ja niiden ohjaukseen on merkittävä. - Johtamisrakenteessa olisi selkeää, että palvelulaitos muodostuisi useammasta maakunnan suorassa alaisuudessa olevasta palvelulaitoksesta- tai yksiköstä, joita johdetaan yhteen maakunnan tasolla eikä yhden palvelulaitoksen sisällä. Palvelulaitoksen koko eteneekin alkuvaiheessa on erittäin suuri ja monialainen. - Palvelulaitos itsenäisenä oikeushenkilönä ilman luottamushenkilöohjausta on erittäin poikkeuksellinen organisaatio. Esimerkiksi muita organisaatioita (ml. yhtiöt) voidaan johtaa luottamushenkilöiden toimesta. Mikä tekee tästä oman tuotannon kokonaisuudesta niin erityisen, että se ei ole mahdollista? Eksoten kokemus on, että luottamushenkilöjohtoon alaisuudessa on onnistuttu sekä tehostamaan että kehittämään toimintaa.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien itsehallinnon näkökulmasta linjapäätös verotusoikeuden siirtämisestä maakunnille tulee olla tavoitteena maakuntalain säätämisen yhteydessä. Näin todellinen maakuntahallinto syntyy tulevien vuosien aikana siirtymäajan jälkeen. - Maakunnat tai niiden määräysvallassa olevat oikeushenkilöt eivät lakiluonnoksen mukaan kuuluisi Kuntien takauskeskuksesta annetussa laissa säädettyjen rahoituskelpoisten kohteiden joukkoon, joten Kuntarahoitus ei voisi niitä rahoittaa takauskeskuksen takauksessa hankituilla varoilla. Koska esitetyt maakunnat eivät kuuluisi Kuntarahoituksen toiminnan piiriin, tulisivat maakunnille siirtyvät velat irtisanottaviksi. Jotta maakunnat voisivat tulla Kuntien takauskeskuksen rahoitushuollon piiriin, niillä tulisi olla sama riskiluokka kuin kunnilla ja valtiolla. Tämän varmistamiseksi yksi vaihtoehto on, että valtio tulisi nykyistä suuremmalla osuudella Kuntien takauskeskuksen jäseneksi. Näin myös Kuntarahoituksen lainoitus voitaisiin varmistaa jatkossakin muuttamalla takauskeskuslakia koskemaan valtion sosiaalisen asuntotuotannon lisäksi myös perustettavien maakuntien toimintaa. - Pelastuslaitoksen rahoitusmallin tarveperusteet ovat määrittelemättä. Etelä-Karjalan menot ko. palveluun ovat korkeammat kuin monessa muussa maakunnassa asukaslukuun suhteutettuna. Maakunnassa on merkittäviä riskejä mm. liikenteen, vaarallisten kuljetusten sekä raja-alueen vuoksi. Nämä tulee huomioida rahoituksessa, jotta rahoitusta ei jouduta ohjaamaan maakunnan yleiskatteellisesta rahoituksesta muita maakuntia enemmän esim. sote-rahoituksen kustannuksella.

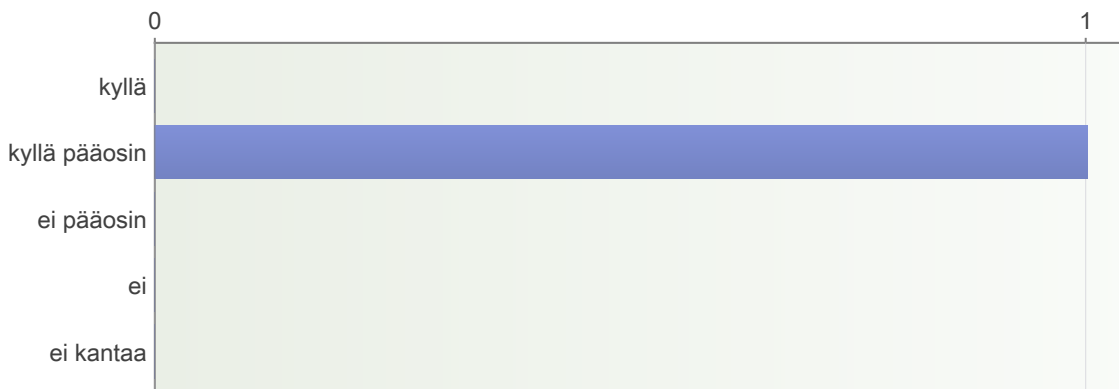
11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ja valtion välinen neuvottelumenettely tulee olla yksi selkeä kokonaisuus, jossa mukana ovat eri ministeriöiden asiat.
- Kokonaisvaltainen tiedontarve on merkittävä, joten eri tietolähteiden yhdistämisen tulee olla mahdollista maakuntatasolla. Esteet tälle tulee poistaa mm. tietosuojalainsäädännöstä. Eksoten kokemuksen perusteella yhtenäinen rakennekaan ei tällä hetkellä takaa automaattisesti tiedon hyödyntämistä kokonaisuuden johtamiseen.
- Maakuntien ja kuntien välille on nyt tehty merkittävä ”pesäero”, mutta yhteistyön tulee olla mahdollista ja suotavaa maakunnassa määritellyllä tavalla. Mm. työllisyys, elinkeinopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä asukkaiden osallisuus vaativat yhteistyötä. Etelä-Karjalassa on kokemusta mm. hyvinvoinnin edistämisestä ja kuntoutuspalveluista Eksoten ja kuntien yhteistyössä. Sopimisen tarvetta ja prosessien yhteissuunnittelua ilmenee jatkossakin.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

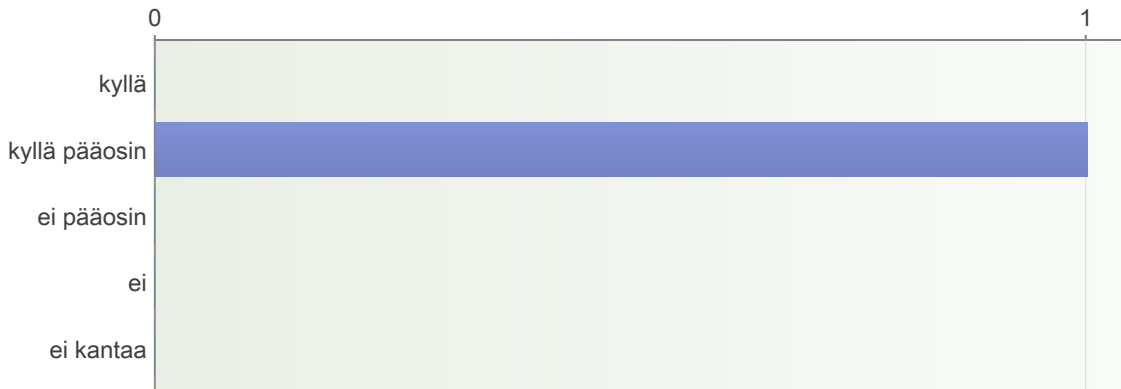
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Etelä-Karjalassa palvelut on suunniteltu koko maakunnan eli 9 kunnan alueella juuri näiden periaatteiden mukaisesti. Yhteistyötä ja palvelujen toteuttamistapoja on uudistettu mm. liikkuvien palveluiden, digitaalisten palvelujen sekä hyvinvointikeskusten avulla kunnissa. Lisäksi sairaalan yhteyteen on keskitetty asiakasasiointia siten, että palvelutarpeen mukaan asukkaita ohjataan kulloinkin tarpeelliseen hoitomuotoon ns. matalan kynnyksen periaatteella esimerkiksi psykososiaalisten palvelujen piiriin tai lasten ja nuorten palveluissa. - Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta on olennaista valinnanvapausmallin toteuttamistapa.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Sopimuksen sitovuus on perusteltua yhteistyöalueen tavoitteiden näkökulmasta eri maakuntien kesken. Valtioneuvoston valta yli sitovan sopimuksen ei ole toivottavaa. - Etelä-Karjala kuuluu HUSin erityisvastuualueeseen, mikä huolestuttaa väestön painoarvojen ja rahoituksen näkökulmasta. HUS-alueen valtakunnalliset tehtävät eivät saa vaikuttaa alueen muiden maakuntien rahoitukseen muusta Suomesta poikkeavasti. - Yhteistyösopimuksella säädettäessä tulee huomioida se, että kaikilla kumppaneilla on vastuunsa. Aluepolitiikan merkitys vähenee muissa maakunnissa vallan kaventuessa, mutta vastaavasti koko yhteistoiminta-alueen näkökulmasta yliopistollisen sairaalan vastuu tulee kasvaa alueen kehittämisestä ja koulutuksesta, jotta resursoinnin ja toiminnan kehittämisen edellytykset ovat olemassa muillakin alueen sairaaloilla.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

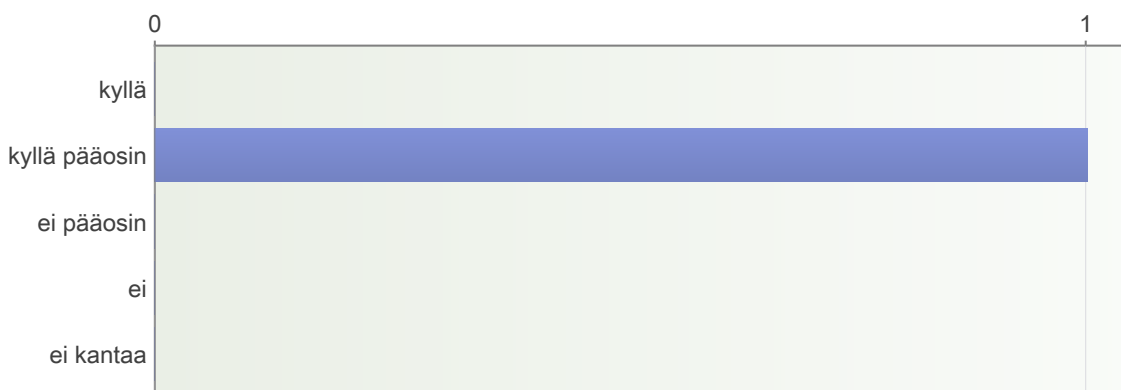

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Esitetyt lakipykälät kuvaavat uudenlaisia vastuuta palvelujen tuottajille mm. asiakastiedon näkökulmasta. Integraation toteuttaminen edellyttää myös toiminta- ja prosessitietoa (ml. hoitoketjut) yksityiskohtaisen asiakastiedon lisäksi. Maakunnalla tulee olla näkemys tilanteesta laajemmin, jotta se voi ylipäättään arvioida asiakasprosesseja tai integraation onnistumista. Järjestäjän valta määrittelijänä ja valvojana jää hyvin ontoksi ilman tarpeellista tietoa ja siksi tuottajien tulee tallettaa yhteisiin järjestelmiin nämä laajimmatkin tiedot, jotta potilasketjun kokonaishallinta on mahdollista. Järjestäjän ja tuottajan erottaminen lisää automaattisesti tiedon tarvetta ja hidastaa muutosten toteutumista, koska ohjaus on pääosin strategia- ja sopimus pohjaista. Etelä-Karjalan kokemusten mukaan väljemmällä rakenteella voidaan toimintaa muuttaa joustavammin sekä luoda uudenlaisia kumppanuuksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalveissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

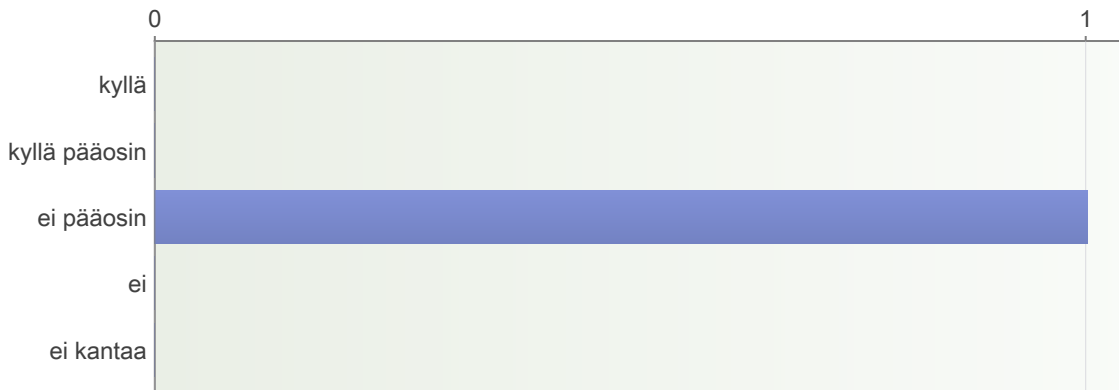

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Rahoitusperusteen muuttuessa valtion rahoittamaksi on valvonta perusteltua. Toisaalta maakunnalla on järjestämisvastuu, joten valvonnan tulee ottaa huomioon tämä rooli ja toimia yhteistyössä maakuntien kanssa- ei ohi.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Jokaisen organisaation tulisi itse ratkaista organisaation sisäinen johtamismalli, sillä mallin tulisi olla tehokas, joustava ja yksinkertainen, jotta tavoitteet saavutetaan. Esiitetty mallin on liian kategorinen nykymuodossaan. Yksioikoinen sisäisen palvelulaitoksen eriyttäminen ei ole edellytys tuotteistukselle ja toiminnan tehostamiselle sekä kehittämiselle, mistä Eksote on oiva osoitus. -Kuntapuolella tilaajan ja tuottajan roolien erottamisesta on jo vuosien kokemus, mikä tulee huomioida uudistuksessa. Liian etäälle erotettu suhde jäykistää toimintaa. Lisäksi järjestäjän resursointi osaamisen ja voimavarojen näkökulmasta on olennaista, jotta malli onnistuu. Järjestäjän aliresursointi antaa valtaa palvelulaitokselle, etenkin kun sen asema tuottajana ja konsernin ohjaajana on hyvin merkittävä.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valinnanvapauden toiminnallisuus on vielä määrittelemättä, joten emme lausunnonantohetkellä tiedä, miten merkittävä osa palveluista on yhtiöittämisveloitteen piirissä. - Yhtiöittämiselle tulisi antaa pidempi siirtymäaika esim. vuoden 2022 loppuun saakka. Kunnallisen toiminnan siirtäminen yhtiömuotoiseksi onnistuu teknisesti, mutta toiminnallisesti tuotteistaminen ja markkinoilla toimiminen vaativat kouluttautumista ja työtä. Mikäli tälle ei anneta aikaa, eivät nämä yhtiöt välttämättä menesty markkinoilla. - Etelä-Karjalassa on kokemusta sote-palveluiden kokoamisesta maakunnan tasolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämisen kannalta yhtiöittäminen ei ole kynnyksikysymys tehokkuuden tai innovatiivisuuden näkökulmasta. Yrityksiä on Ekosten alueella perustettu lähinnä tukipalveluihin ja yritysten kanssa tehdään yhteistyötä mm. palveluasumisen sekä silmäklinikan osalta. Kokemus osoittaa, että hyötyjä voidaan saavuttaa myös muilla malleilla. Asteettainen palveluiden vertailtavuuden kehittäminen yksityiselle puolelle on kuitenkin hyödyllistä.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

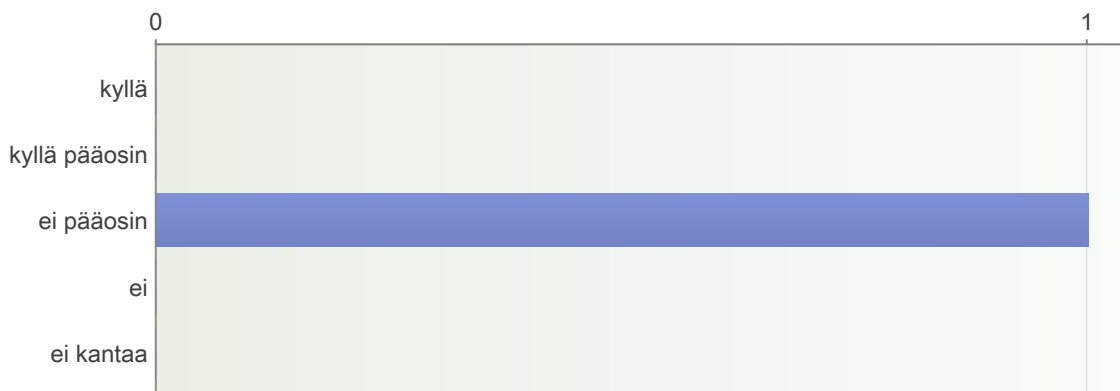
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Voimaantulolaki ehdotuksen mukaan maakunnan liitto asettaa väliaikaisen valmistelutoimielimen laissa mainittujen viranomaisten sopimuksen mukaisesti. Valmistelutoimielimellä on laaja valmisteluvastuu. - Väliaikaishallinto ja siihen liittyvät valtuudet on sinänsä määritelty riittävällä tasolla. Hyvää on, jos maakunta voi itse päättää organisoinnista ja tarvittaessa myös poliittisesta ohjauksesta. - Etelä-Karjalassa on tehty jo mittavat rakenteelliset muutokset, jotka helpottavat uuteen maakuntamalliin siirtymistä merkittävästi. Tämän johdosta lakiin tulisi ottaa vaihtoehtoinen maakunnan perustamistapa, joka olisi mahdollinen maakunnan kuntien yhtäpitävin päätöksin. Mallissa kunnat sopisivat siirtymäajan rahoituksesta. Väliaikaishallinto on tarpeen tilanteessa, jossa kunnat toimivat pakotettuina tai palveluiden järjestäminen on hajonnut useisiin kuntiin.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

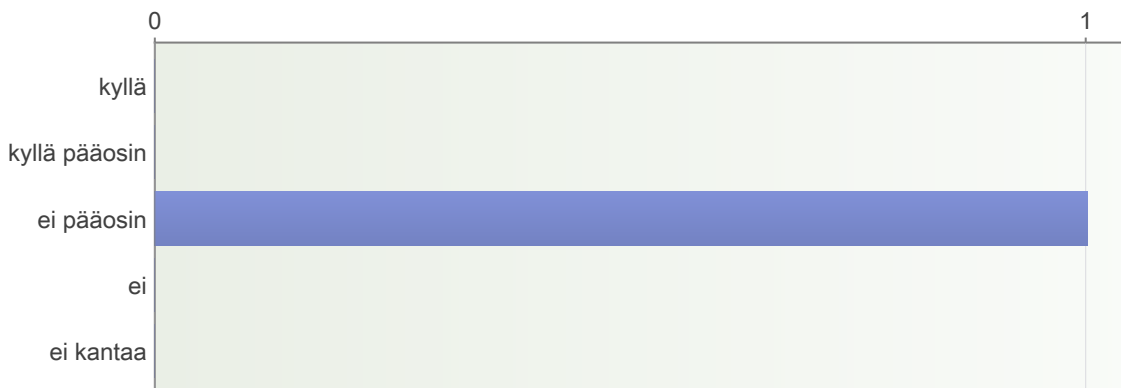

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Ainoastaan tukipalveluratkaisut tuottavat ns. edelläkävijäalueille ongelmia (Etelä-Karjalassa Saita Oy ja Satu Oy) Mikäli tukipalveluja ei olisi yhtiöitetty, siirtyisi henkilöstö käytetyn työaikansa perusteella maakuntaan. Useissa maakunnissa nämä palvelut on kuitenkin jo koottu ja yhtiöitetty, mutta näiden yhtiöiden käsittelystä muutoksessa ei ole mitään tietoa. Edelläkävijäkuntien tukipalveluyhtiöiden henkilöstöä ei esityksessä käsitellä tasa-arvoisesti muuhun henkilökuntaan nähden.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Peruseriaatteena se, että omaisuus siirtyy uudelle organisaatiolle, mutta velat ja vastuut jäävät vanhalle organisaatiolle ei ole hyväksyttävä. Näin tapahtuu kiinteistöjen osalta ja näin on vaarana myös mm. nykyisessä pelastustoimen isäntäkuntamallissa investointien osalta Etelä-Karjalassa. -Etelä-Karjalassa on noudatettu Eksoten aikana kuvatun tyyppistä vuokrausmallia. Kuntien rooli omaisuuden luovuttajina sekä vuokraisäntinä on muutoksessa jatkossa kuitenkin hankala, sillä tähän saakka omaisuuteen tehdyt investoinnit ovat hyödyttäneet usein menosäästöinä esimerkiksi tehokkaamman tilojen käytön ansiosta. Vaarana järjestelyssä on, että kuntien monivuotiset investoinnit jäävät edelleen katettaviksi kolmen vuoden vuokrasopimusajan jälkeen, mutta tulorahoitus jää puuttumaan. Tämän kompensointi on huomioitava muutoksessa ja lisäksi kiinteä

vuokrausaika tulisi olla vähintään 5 vuotta.

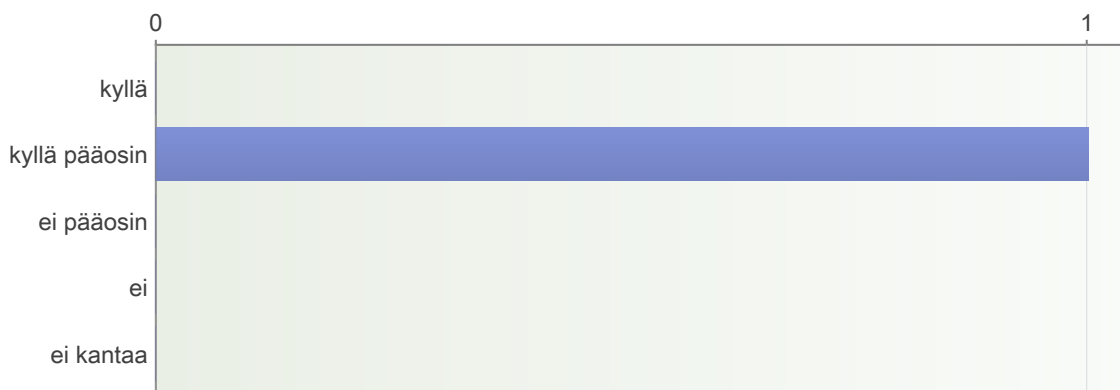
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sote- kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötarpeeseen.
- Vuokra-aika tulisi olla vähintään 5 vuotta, koska vaarana on, että palveluiden ja henkilöstön kannalta tarvittavia investointeja ei nyt uskalleta lähivuosina toteuttaa.
- Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti.
- Kuntien maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntien/kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

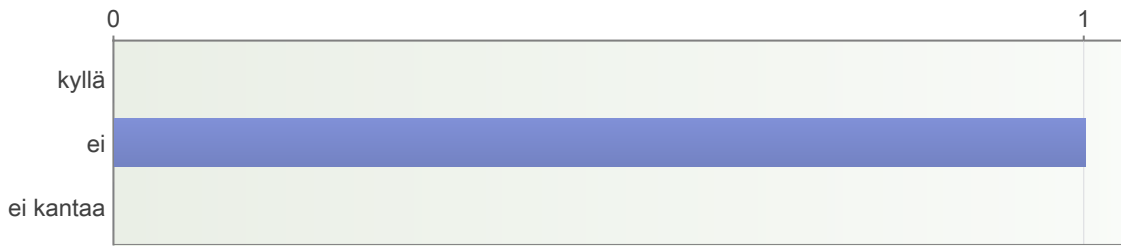

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Veroprosenttien rajoittaminen on perusteltua asukkaiden näkökulmasta, mutta samalla se rajoittaa kuntien päätösvaltaa omasta taludestaan. - Uudistuksen valmistelumateriaalien tai esityksen perusteella ei ole mahdollista arvioida yksittäisten kuntien taloudellisia mahdollisuuksia selvittää velvoitteistaan tulevina vuosina, etenkin siirtymäajan jälkeen, jolloin muutoksen vaikutuksia ei enää tasata.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Suurin huoli yhtiöittämisessä liittyy toimintaan. Kunnilla on vuosien kokemus toiminnan muuttamisesta yhtiömuotoiseksi ja se edellyttää palvelujen tuotteistusta, toimintatapojen uudistamista sekä henkilöstön merkittävää muutuskoulutusta ja tehtävämuutoksia. 31.12.2020 mennessä on siihen erittäin lyhyt aika varsinkin, kun yhtiöiden tulee pärjätä kilpailussa yksityisten markkinoilla jo toimivien yritysten kanssa. Näillä yrityksillä on tuotteistuksessa ja palvelutoiminnassaan vuosien etumatka kuntien toimintaan, minkä vuoksi kunnallistaustaiset yhtiöt ovat auttamatta altavastaajia avoimessa kilpailussa.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntien ja sairaanhoitopiirien tukipalvelut on järjestetty tänä päivänä monilla alueilla seudullisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti (esim. KL- Kuntahankinnat). Esitetty lakiluonnos ei ota kantaa näihin toimintoihin erikseen vaan esittää valtion keskitettyä järjestelmää ict-palveluihin, talous- ja henkilöstöhallintoon, kiinteistöihin sekä hankintoihin.
- Nykyisillä keskittämisjärjestelyillä on saavutettu selkeitä hyötyjä Etelä-Karjalassa sekä taloudellisesta että laadullisesta näkökulmasta. Uudistus ei huomioi tätä merkittävää alueellista työtä, johon on käytetty vuosien työpanos sekä verorahoitusta. Näistä rakenteista olisi kuitenkin mahdollista jatkaa kehitystä yhteisiin järjestelmiin edullisemmin kustannuksin ja palveluja vähemmän häiriten.
- Olennaisinta valtakunnan tason ja maakunnan johtamisen kannalta on, että johtamisen tueksi tarvittava tieto saadaan raportoitua yhdenmukaisesti ja tukipalvelut hoidettua tehokkaasti. Näiden asioiden mukaiseen kehittämiseen tulisi keskittyä mieluummin kuin perusrakenteiden uudelleen tekemiseen, jotta pääsemme nopeammin tehostamaan toimintaa. Yhtenäinen rakenne Etelä-Karjalassa on osittain mahdollistanut tiedon hyötykäytön prosessien johtamisessa.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

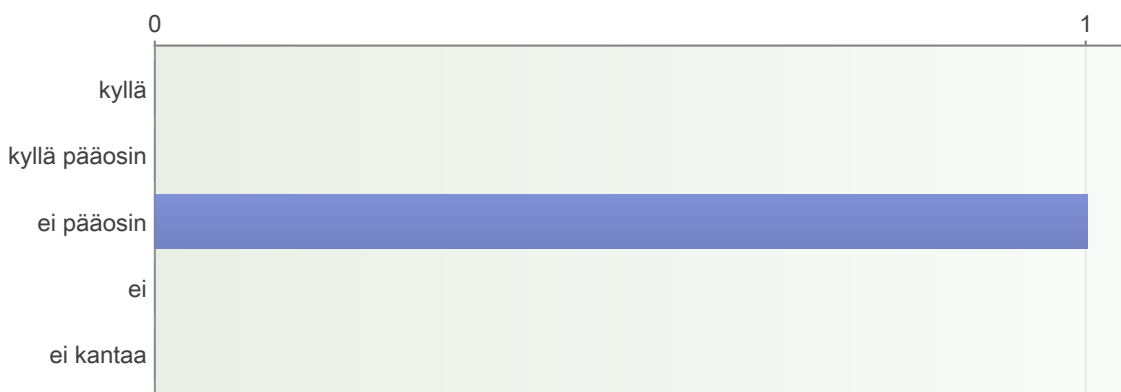

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Rahoituksen kokoaminen yhteen palveluiden osalta on tarkoituksenmukaista. Etelä-Karjalassa on todettu rakenteellisen muutoksen myötä toiminnan tehostumista, kun koko palveluketjua on voitu tarkastella kokonaisuutena. Rahoitusta on voitu ohjata alueen tarpeen mukaan ja sitä muutoksessa edellytetään jatkossakin. - Maakunnan itsenäinen rahoitusvastuu tulee olla tavoitteena jatkossa. Siihen liittyy myös itsenäinen päätösvalta toiminnan rakenteista ja toimintatavoista.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

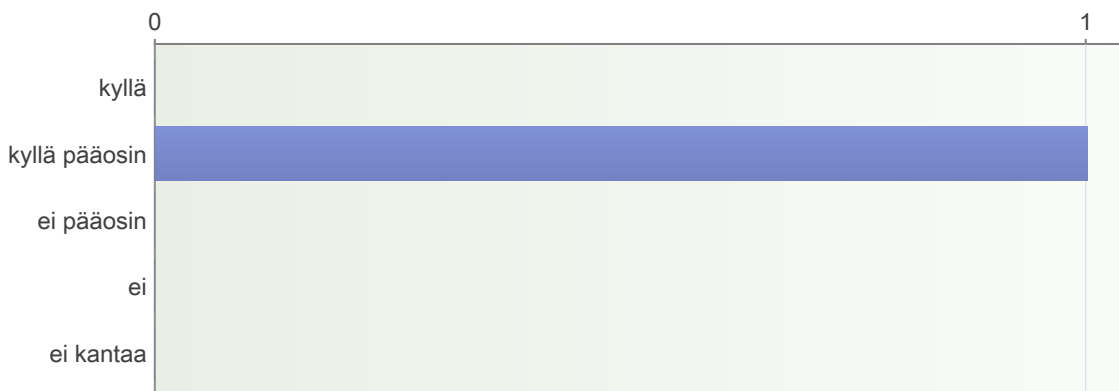

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Itsehallinnon kannalta verotusoikeuden säätäminen maakunnille toisi paremmat mahdollisuudet hallita omaa talouttaan.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

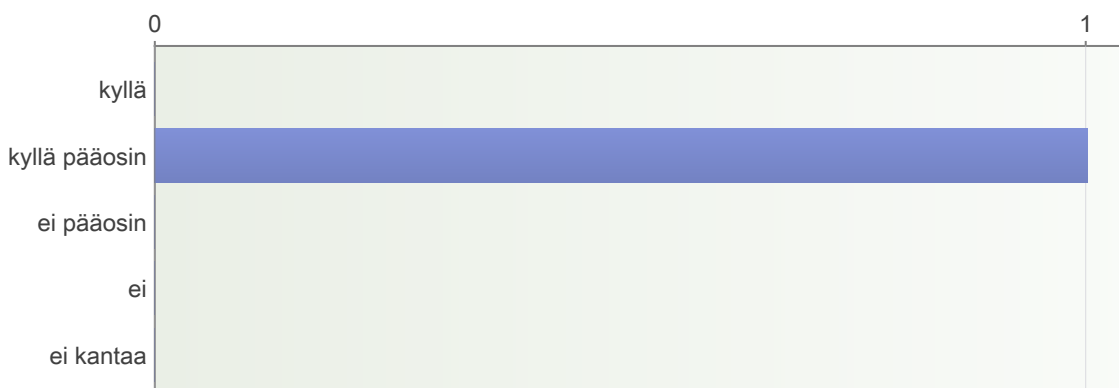

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valinnanvapauden vaikutuksista ei voi tehdä arviota. - Pelastustoimen rahoituksessa tulee arvioida myös palvelun tarvetekijöitä, Etelä-Karjalassa väestöpohjainen rahoitus jättäisi huomioimatta merkittävät mm. riskit liikenteen ja raja-alueiden vuoksi. Näitä riskejä ei voi kattaa yleiskatteellisen rahoituksen kautta, koska silloin rahoitus vähenisi suhteessa mm. sosiaali- ja terveydenhuollosta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

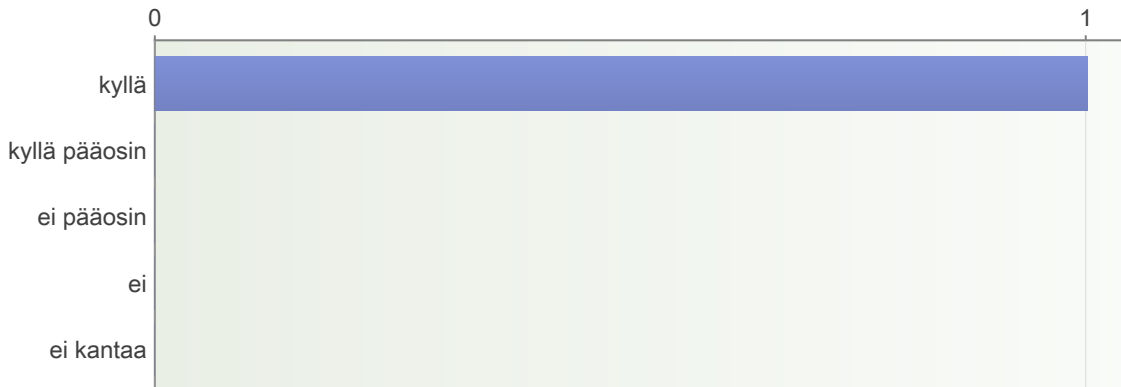
- Kyllä, joskaan asiaa ei voi tarkkaan arvioida tietämättä yksityiskohtia rahoituksen kokonaismäärästä.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Esitys on muuten hyväksyttävä, mutta Etelä-Karjala haluaa esittää, että lakiin mahdollistetaan maakunnan ja kunnan hallinnon sekä toimivallan yhdistäminen, mikäli maakunnan kunnat päättäisivät toteuttaa maakunnan kattavan kuntaliitoksen, ilman että maakunta liitettäisiin toiseen maakuntaan. Ja mikäli myöhemmin tätä maakuntajakoa vielä tiivistetään, tulisi tulevan maakuntauudistuksen kunnilla olla mahdollisuus palauttaa takaisin niitä vapaaehtoisia toimintoja peruskuntiin, jotka nyt mahdollisesti maakuntauudistuksessa siirretään maakuntahallintoon.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

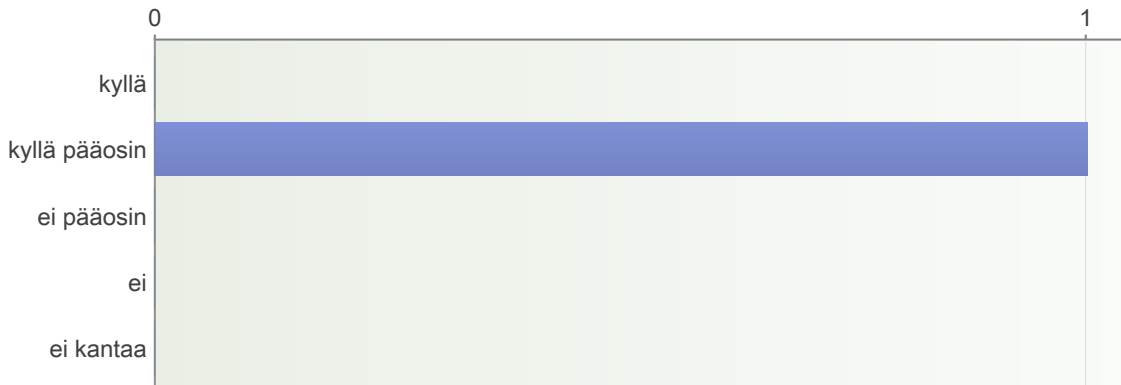

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Aiempiin lakiluonnoksiin nähden on erittäin hyvä, että tähän esitykseen on otettu mukaan tasausjärjestely, joka kestää useita vuosia. Tämä parantaa eri toimijoiden mahdollisuuksia selvittää uudistuksen aiheuttamista rahoitusmuutoksista. - Tästä huolimatta näillä tiedoilla ei vielä voi arvioida selviytymistä varsinkaan siirtymäajan jälkeen. Myös mm. omaisuusjärjestelyjen yksityiskohdat voivat heikentää kunnan taloudellista asemaa siten, että esim. kriisikuntakriteerit voivat toteutua yllättäin näistä ulkoisista syistä johtuen.

36. 34. Ovatko valtiosuusstandardit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

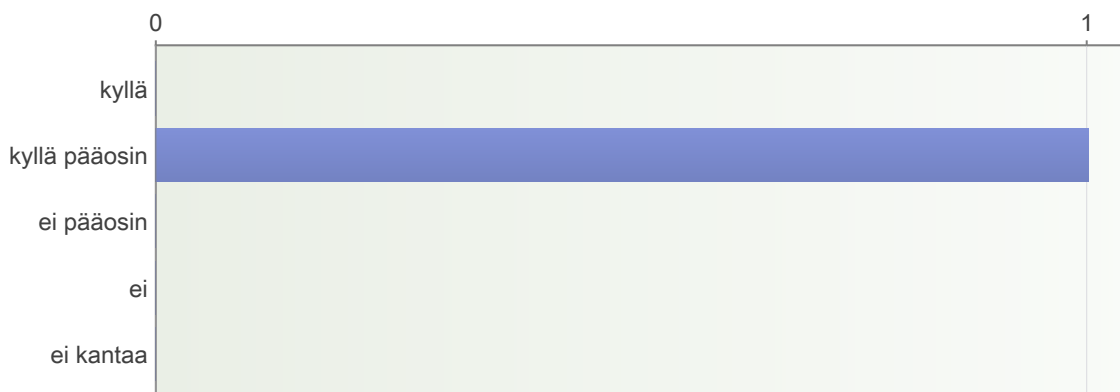
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Elinvoimaisuuden kannustavuuden näkökulmasta kiinteistöverotulojen leikkaaminen 50 % ei tunnu kannustavan aktiivisuuteen tästä näkökulmasta.

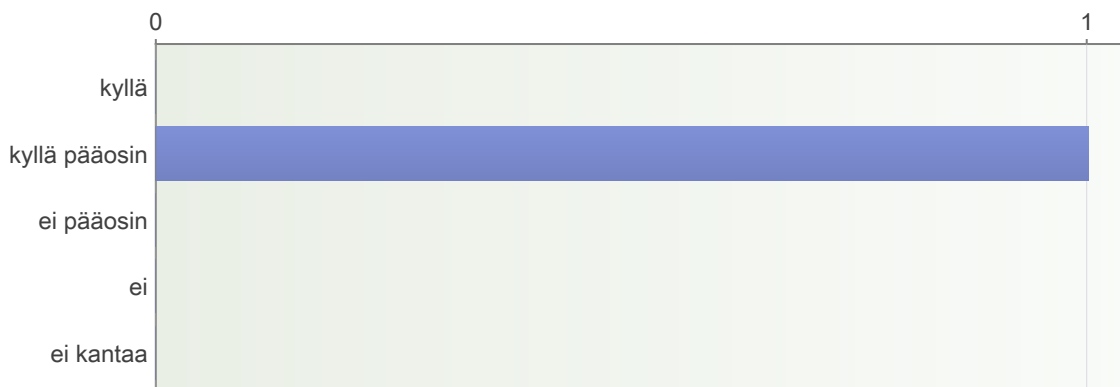
39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Varainsiirtoverotuksen huomiointi on tarpeen kuten aiemmissa rakennemuutoksissa - ei veroseuraamuksia muutoksesta johtuen.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

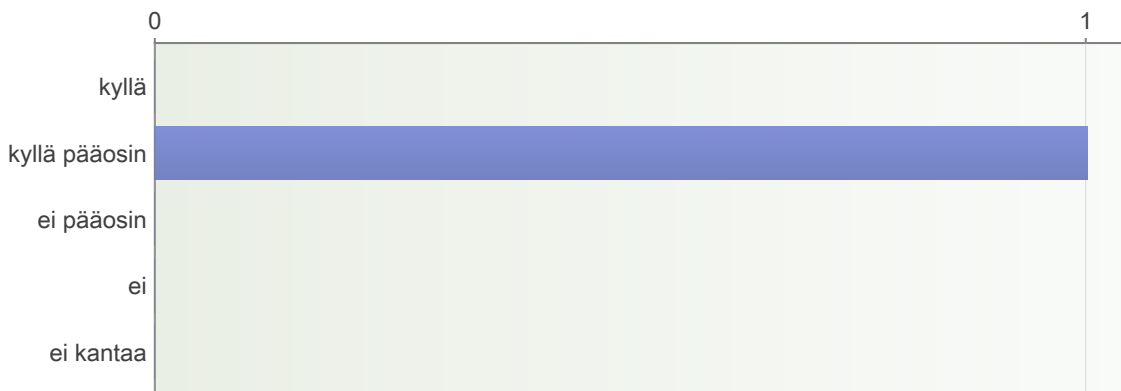

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Henkilöstön siirtyminen uusien maakuntien palvelukseen tulee toteuttaa niin, että muutoksen vaikutukset julkishallinnon työpaikkamäärien kehitykseen ovat mahdollisimman neutraalit eli työpaikkoja ei massiivisesti keskitetä ja siirretä muutoksesta johtuen. - Valtion puolelta siirtyville henkilöille muutos lienee merkittävin sopimusehtojen näkökulmasta. - Kuntien nykyisin yhtiöihin siirtämät tukipalveluosaaajat tulee huomioida uudistuksessa siirtyvänä henkilöstönä.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Eläkejärjestelmän muutoksessa on huomioitu kunnallisten yhtiöiden kilpailutilanne markkinoilla, mikä on hyvä asia. Kuntatyövoiman siirtyminen yhtiöihin ei saa heikentää yhtiöiden kilpailuasemaa markkinoilla korkeampien kustannusten muodossa, koska muutoksen toteuttaminen tilannetta jo automaattisesti heikentää verrattuna vapailla markkinoilla jo toimineisiin yrityksiin.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

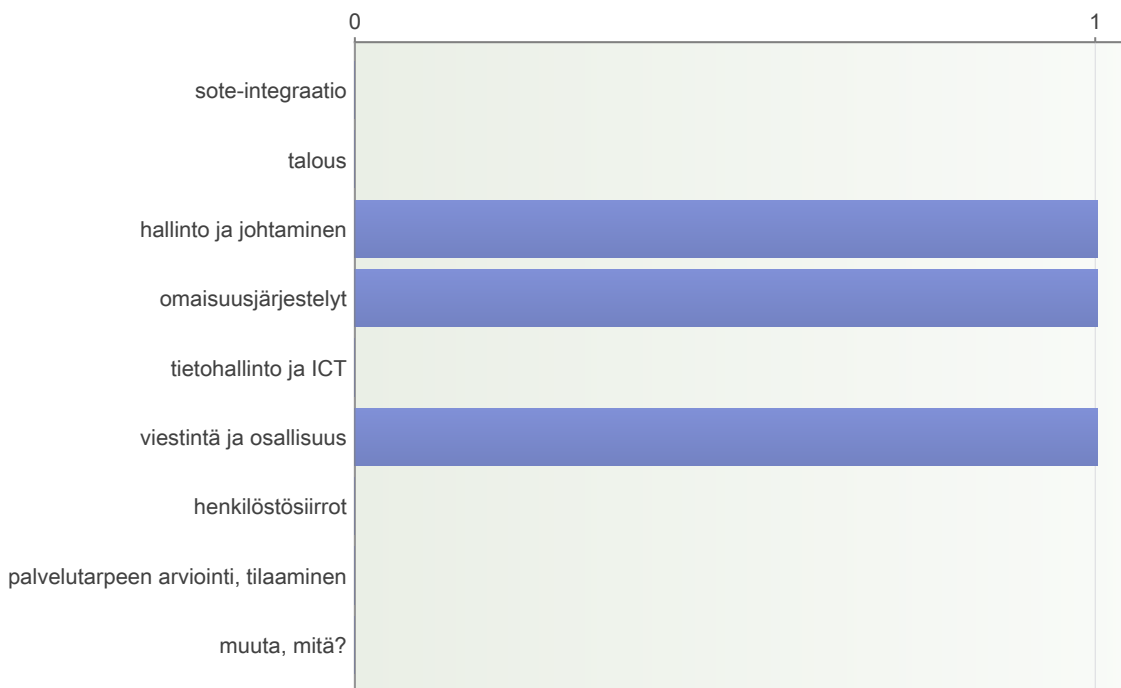
Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.